

Η Μεγάλη Επανάσταση του 1821

Ένα ένθετο των μαθητών του Στ2' του 2ου Δημοτικού Σχολείου Χίου

Το 2021 γιορτάζουμε τα 200 χρόνια από την Μεγάλη Επανάσταση του 1821. Με αφορμή αυτό, ας μάθουμε λίγα περισσότερα πράγματα για την Ελληνική Επανάσταση.

Εισαγωγή

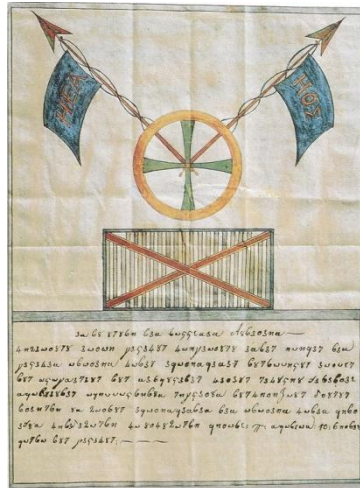
Φέτος γιορτάζουμε τα 200 χρόνια από το μεγάλο ξεσηκωμό του Γένους μας ενάντια στον Οθωμανικό ζυγό, που οδήγησε στην απελευθέρωσή του. Η πανδημία αδίκησε την φετινή επέτειο και, έτσι, μερικά παιδιά από την τάξη μας αποφασίσαμε να γράψουμε κάποια πράγματα για την επανάσταση. Συγκεκριμένα, τα κεφάλαια για την επανάσταση τα έγραψε ο Παντελής, το άρθρο για τα 200 χρόνια ο Αλέξανδρος και το τι μας έκανε εντύπωση πάνω στο θέμα τα γράψαμε η Κέισι, η Ευτυχία, η Νίκη και η Αλίκη κι ο Παντελής.

Έκδοση: Τα Σχολικά Νέα του Στ2', 2^ο Δ.Σ. Χίου

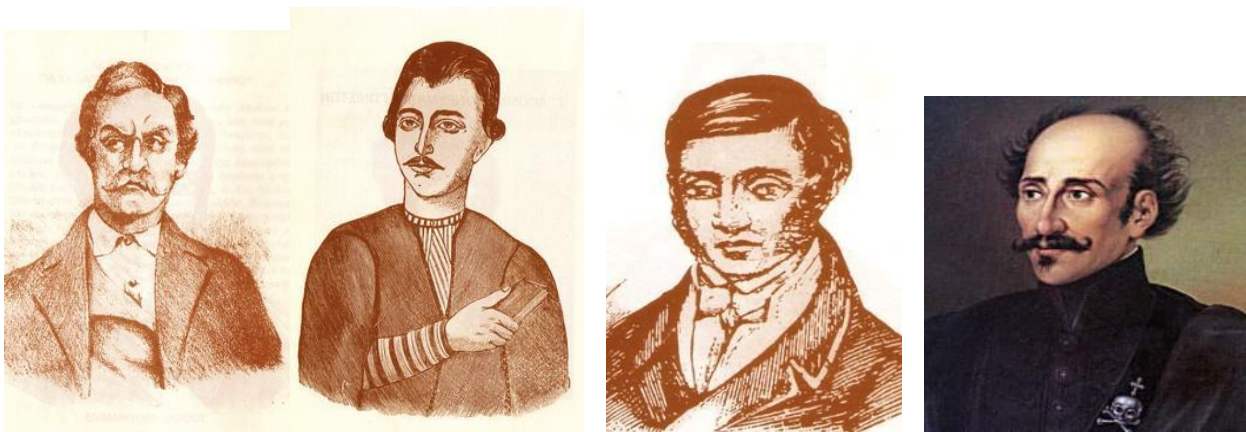
Ημερομηνία έκδοσης: Μάρτιος 2021

Κείμενα: Παντελής Νικήτας, Αλέξανδρος Μεννής, Κέισι Κέραι, Ευτυχία Σκάρρα, Αλίκη Μαυρίκου, Νίκη Τομάζου

Η Φιλική Εταιρεία

Η Φιλική Εταιρεία, ήταν μια μυστική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1814 στην Οδησσό της Ρωσίας από τον Νικόλαο Σκουφά, τον Αθανάσιο Τσακάλωφ και τον Εμμανουήλ Ξάνθο. Σκοπός της, ήταν να οργανώσει την Επανάσταση και να την ετοιμάσει. Ο αρχηγός της εταιρείας ήταν ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, ο οποίος ήταν Αξιωματικός του Ρωσικού στρατού. Όλα τα μέλη της Φιλικής Εταιρείας, ορκίζονταν μυστικά στον Θεό και στην πατρίδα με παρουσία Ιερέα.

Νικόλαος Σκουφάς, Εμμανουήλ Ξάνθος, Αθανάσιος Τσακάλωφ, Αλέξανδρος Υψηλάντης

Η Εξέγερση στην Μολδοβλαχία

Αποφασίστηκε από την Φιλική Εταιρεία να αρχίσουν οι εξεγέρσεις από τις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, επειδή εκεί δεν υπήρχε Οθωμανικός στρατός, επειδή υπήρχαν πολλοί Φαναριώτες και πολλοί Έλληνες, καθώς και γιατί υπήρχαν έντονες διαφορές με τους Τούρκους εκεί. Έτσι, στα τέλη Φλεβάρη του 1821, ο Υψηλάντης εισβάλλει στην Μολδαβία, ενώ, 2 μέρες μετά, κυκλοφορεί η προκήρυξη «Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος». Τον Ιούνη του 1821 γίνεται μάχη στο Δραγατσάνι όπου χάνουν οι Έλληνες. Τον Σεπτέμβριο του 1821 ο Ι. Φαρμάκης και ο Γ. Ολύμπιος ηττώνται απ' τους Τούρκους, ενώ ο τελευταίος ανατινάσσεται στην Μονή Σέκου. Οι μεγάλες δυνάμεις καταδίκασαν την εξέγερση όπως και ο Πατριάρχης που τον πίεσαν οι Τούρκοι, ενώ ο Τσάρος της Ρωσίας καθαίρεσε τον Υψηλάντη από το αξίωμά του και επέτρεψε στον Οθωμανικό στρατό να εισβάλλει στην περιοχή. Όμως η εξέγερση διέσπασε τα Τουρκικά Στρατεύματα και επιτάχυνε την Επανάσταση.

Η Επανάσταση στην Πελοπόννησο

Τον Μάρτη του 1821, ξεκινά η επανάσταση στην Πελοπόννησο. Οι δυο κύριοι λόγοι, για τους οποίους η Πελοπόννησος είναι από τις πρώτες περιοχές από τις οποίες ξεκίνησε η Επανάσταση, είναι ότι εκεί υπήρχαν πιο πολλοί Έλληνες απ' ότι Τούρκοι, καθώς και ότι αρκετοί από τους Τούρκους ένοπλους είχαν πάει στην Ήπειρο για να πολεμήσουν τον Αλή Πασά. Τέλη του 1820, φτάνουν στην Πελοπόννησο οι Παπαφλέσσας και Κολοκοτρώνης, συνεργάζονται με τους κληρικούς της περιοχής και συντονίζουν τον αγώνα. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ως οπλαρχηγός διέδωσε το μήνυμα της Επανάστασης στην Μάνη, ενώ ο Παπαφλέσσας διέδωσε το μήνυμα της Επανάστασης στην ύπαιθρο. Οι Τούρκοι ανησύχησαν και έτσι κάλεσαν τους αρχιερείς και τους Δημογέροντες στην Τριπολιτσά. Όσοι πήγαν εκεί φυλακίστηκαν, ενώ οι υπόλοιποι, έκαναν σύσκεψη στις 10/3/1821 στην μονή της Αγίας Λαύρας και στην συνέχεια επέστρεψαν στις περιοχές τους για να στρατολογήσουν παλικάρια.

Ξεκινά λοιπόν η Επανάσταση τον Μάρτη του 1821 με τους Έλληνες να επιτίθενται στους οχυρωμένους Τούρκους στα Καλάβρυτα και στο Αίγιο. Στις 23/3/1821 πήραν οι Έλληνες την Καλαμάτα και άρχισε η πολιορκία των κάστρων. Έλληνες που συγκεντρώθηκαν στην Πάτρα ύψωσαν το λάβαρο της Επανάστασης και ψήφισαν Επαναστατική Επιτροπή με ηγέτη τον Παλαιών Πατρών Γερμανό. Καθώς εξαπλωνόταν η Επανάσταση, χρειάστηκε ένα συντονισμένο σχέδιο. Την ηγεσία των ενόπλων ανέλαβε ο Κολοκοτρώνης, ο οποίος έκρινε αναγκαία την κατάληψη της Τριπολιτσάς. Τον Ιούνιο του 1821 έφτασε στην Πελοπόννησο ο Δημήτριος Υψηλάντης για να αντικαταστήσει τον φυλακισμένο αδερφό του Αλέξανδρο και να αναλάβει Αρχηγός της Επανάστασης.

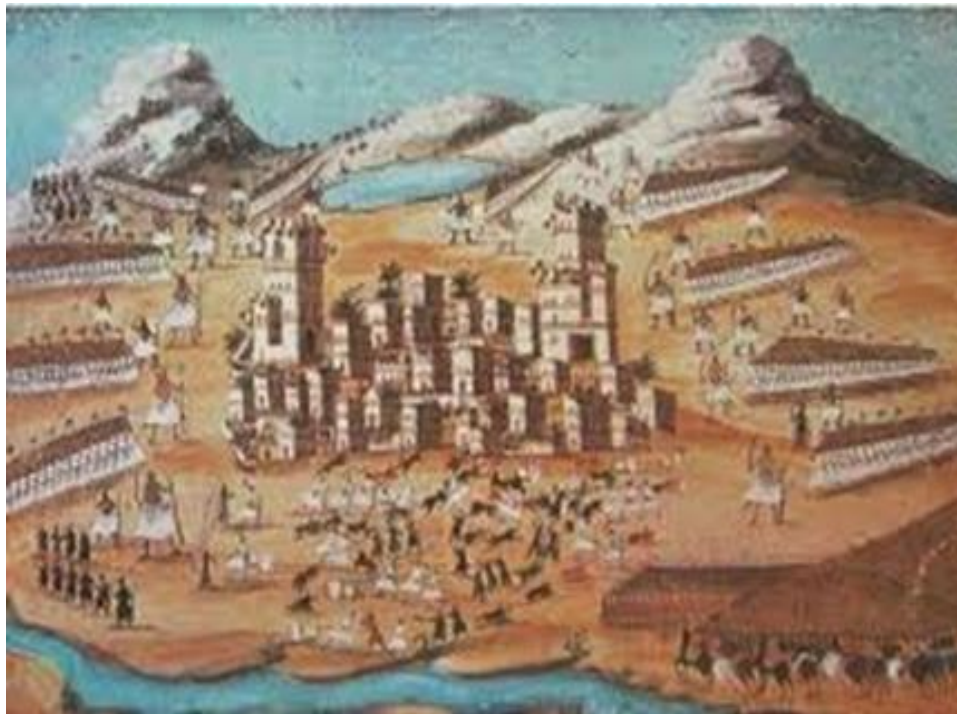
Θεόδωρος
Κολοκοτρώνης,
Παπαφλέσσας,

Δημήτριος Υψηλάντης, Παλαιών Πατρών Γερμανός

Η επανάσταση στη Στερεά Ελλάδα

Τον Μάρτη του 1821 ξεκινά η επανάσταση στη Στερεά Ελλάδα. Όμως ήταν αρκετά δύσκολο γιατί η Στερεά δεν ήταν ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένη, κυρίως στα Δυτικά της. Επίσης οι πρόκριτοι της περιοχής δεν είχαν ιδιαίτερη πολιτική εμπειρία. Άλλη δυσκολία ήταν ότι υπήρχε εκεί αρκετός τούρκικος στρατός. Όμως υπήρχαν φημισμένοι Κλέφτες και Αρματολοί με αποτέλεσμα τον συντονισμό των επαναστατών. Μεταξύ του Γενάρη και του Μάρτη του 21 γίνονται συσκέψεις στη Λευκάδα και στην Μονή του Οσίου Λουκά, όπου γίνονται και δοξολογίες και ορκωμοσίες. Μεταξύ Μάρτη και Απρίλη αρχίζει η επανάσταση από την Ανατολική Στερεά με την κατάληψη των Σαλώνων της Άμφισσας. Οι επόμενες καταλήψεις είναι πόλεις μέχρι την Αθήνα (Λιδορίκι, Λιβαδειά, Αταλάντη, Θήβα). Στη

συνέχεια γίνεται η κατάληψη της Χαλκίδας με την βοήθεια του Αντώνη Κριεζή. Ακολουθεί η κατάκτηση της Δυτικής Στερεάς με την κατάληψη του Βραχωρίου στο Αγρίνιο και μετά του Αιτωλικού και του Μεσολογγίου. Επίσης καταφθάνει στην περιοχή ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος. Σημαντικές είναι και οι εξής μάχες: Στις 23 Απρίλη του 21 γίνεται η μάχη της Αλαμάνας όπου ο Αθανάσιος Διάκος συλλαμβάνεται από τους Τούρκους και βρίσκει φριχτό θάνατο και στις 8 Μάη του 21 στο χάνι της Γραβιάς, όπου ο στρατός του Ομέρ Βρυώνη έχασε πολλούς στρατιώτες και όπου ξεχώρισε ο Οδυσσέας Ανδρούτσος.

Αθανάσιος Διάκος, Οδυσσέας Ανδρούτσος

Η επανάσταση στα νησιά του Αιγαίου

Η επανάσταση στα νησιά του Αιγαίου άρχισε με τις πρώτες εξεγέρσεις στις Σπέτσες και στην Ύδρα. Ακολούθησε μετά το Ανατολικό και το Νοτιοανατολικό Αιγαίο με τα νησιά Ψαρά, Σάμος, Δωδεκάνησα και Κρήτη. Οι πιο γνωστοί Έλληνες ναυτικοί που έπαιξαν ρόλο στην επανάσταση είναι ο Δημήτριος Παπανικολής, ο Κωνσταντίνος Κανάρης και ο Ανδρέας Μιαούλης. Τον Απρίλη του 21 επαναστατούν οι Σπέτσες με την Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα και στη συνέχεια η Ύδρα, τα Ψαρά, η Σάμος, η Κάσος, τα Δωδεκάνησα και η Κρήτη. Τον Απρίλη του 1822 γίνεται η καταστροφή της Χίου, τον Μάη και τον Ιούνη του 1824 γίνεται η καταστροφή της Κάσου και των Ψαρών και τον Αύγουστο του 1824 γίνεται η ναυμαχία στον κόλπο του Γέροντα, όπου οι Έλληνες νίκησαν τον πολύ μεγαλύτερο στόλο των Τουρκοαιγυπτίων. Στη νίκη αυτή έπαιξαν μεγάλο ρόλο ο Ανδρέας Μιαούλης και οι υπόλοιποι πυρπολητές. Οι Τούρκοι αντέδρασαν για την επανάσταση στη θάλασσα με την καταστροφή της Χίου τον Απρίλη του 1822 και με την καταστροφή της Κάσου και των Ψαρών τον Μάη και τον Ιούνη του 1824. Τέλος, οι Έλληνες ναυτικοί διακρίθηκαν στις πολιορκίες κάστρων και για την βοήθειά τους σε χερσαίες μάχες, για τις καταδρομές στα Μικρασιατικά παράλια και για τις ναυμαχίες στο ανοιχτό πέλαγος με τα πυρπολικά.

Δημήτρης Παπανικολής, Κωνσταντίνος Κανάρης

Ανδρέας Μιαούλης, Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

Η επανάσταση στην Ήπειρο, τη Θεσσαλία και τη Μακεδονία

Ταυτόχρονα με την Νότια Ελλάδα, άρχισαν οι εξεγέρσεις στην Ήπειρο από τους Σουλιώτες καθώς επίσης από τους Θεσσαλούς και τους Μακεδόνες. Στην Ήπειρο οι Σουλιώτες επιτίθενται στους Τούρκους και υπογράφουν ανακωχή στα τέλη του 21. Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος με άλλους Φιλέλληνες χάνουν από τον Χουρσίτ Πασά στην μάχη του Πέτα τον Ιούλη του 1822, με συνέπεια την κατάληψη της Δ. Ελλάδας από τους Τούρκους, την 1^η πολιορκία του Μεσολογγίου και την οριστική εγκατάλειψη του Σουλίου από τους Σουλιώτες τον Σεπτέμβρη του 22. Στην Θεσσαλία, στις αρχές του 1821 στο Πήλιο αρχίζουν να επαναστατούν οι κάτοικοι και έχουμε την πολιορκία του Βόλου και του Βελεστίνο. Ωστόσο, οι προσπάθειες διαλύθηκαν από τον Δράμαλη. Στην Μακεδονία η εξέγερση αρχίζει από το Άγιο Όρος με πρωτοστάτη τον Εμμανουήλ Παππά. Οι Τούρκοι όμως τον συλλαμβάνουν και διαλύουν την επανάσταση στην περιοχή. Τον Απρίλη γίνεται η καταστροφή της Νάουσας και τελειώνει η επανάσταση στον Βορρά.

Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, Εμμανουήλ Παππάς

Η άλωση της Τριπολιτσάς

Ο Κολοκοτρώνης ήθελε να γίνει επίθεση στην Τριπολιτσά ύστερα από την κατάληψη της Καλαμάτας, αφού ήταν το εμπορικό και στρατιωτικό κέντρο των Τούρκων στην Πελοπόννησο. Η πολιορκία λοιπόν ξεκίνησε τον Απρίλη του 21 με στρατόπεδα στα βουνά της περιοχής και με επιθέσεις στα γύρω χωριά. Σημειώνεται μια νίκη στο Βαλτέτσι. Αρχηγός αναλαμβάνει στην Πελοπόννησο ο Δημήτριος Υψηλάντης. Δημιουργούνται 4 μεγάλα στρατόπεδα γύρω από την πόλη και γίνεται αποκλεισμός των Τουρκικών ενισχύσεων. Ξεκινά η μεγάλη πολιορκία η οποία δημιουργεί προβλήματα όπως διχόνοιες και έλλειψη τροφίμων. Τελικά η Τριπολιτσά έπεσε στις 23/9/1821. Τα αποτελέσματα ήταν τα εξής: Η καταστροφή της κύριας στρατιωτικής βάσης των Τούρκων, ο εφοδιασμός των Ελλήνων με όπλα από τα λάφυρα, η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των Ελλήνων και ευκολότερη πρόσβαση των Ελλήνων σε άλλα κάστρα.

Παντελής Νικήτας

200 ΧΡΟΝΙΑ

Κλείνουμε 200 χρόνια απ'την Ελληνική Επανάσταση και θα εορταστεί με μεγαλοπρεπή τρόπο:

- Στην Σούδα το αεροπλανοφόρο USS DWIGHT D. EISENHOWER
- Στολισμένες εξέδρες με 200 ελληνικές σημαίες στην Αθήνα
- Μαχητικά θα πετάξουν από πολλές περιοχές της Ελλάδας
- Μεγάλη στρατιωτική παρέλαση στην Αθήνα που θα παρακολουθήσουν υψηλοί προσκεκλημένοι απ'το εξωτερικό
- Την Ελλάδα θα τιμήσουν και ξένες χώρες φωταγογώντας με τα χρώματα της σημαίας μας μνημεία τους: Στην Αυστραλία στο Σιδνεϋ θα φωταγωγηθεί η ελληνική σημαία και στο Τορόντο το ίδιο, «στα γαλανόλευκα» θα φωτιστούν ακόμα και οι καταράκτες του Νιαγάρα!!!
- Στα νησιά μας επίσης θα υψωθούν και τεράστιες σημαίες

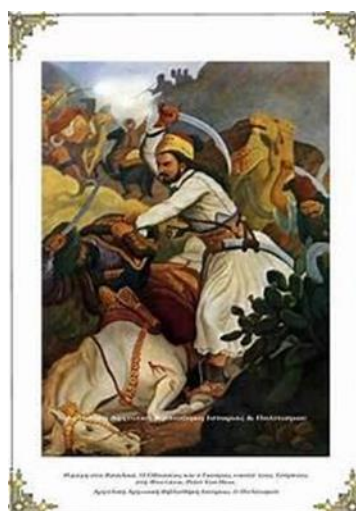
Αλέξανδρος Μεννής

Κάτι που μας έκανε εντύπωση από την ελληνική επανάσταση

Αλίκη Μαυρίκου Χρόνια πολλά αμέτρητα ήτανε σκλαβωμένη η όμορφη Ελλάδα μας που είναι τιμημένη. Μια μέρα σαν και σήμερα τα αθάνατα παιδιά της όλα μαζί ορκίστηκαν για την ελευθεριά της. Πολέμησαν και νίκησαν σε θάλασσες και όρη και δώσανε ελευθεριά στη σκλαβωμένη κόρη.

Κέισι Κέραι Αυτό που με εντυπωσίασε ήταν ότι οι ξένοι φιλέλληνες πήραν τα όπλα τους και πήγαν να πολεμήσουν μαζί με τους Έλληνες. Και δεν τους ένοιαζε ότι δεν ήταν Έλληνες ή ότι μπορεί να πεθάνουν .

Παντελής Νικήτας: Μου έκανε εντύπωση το ότι για την επανάσταση βοήθησαν και συμμετείχαν τόσα πολλά άτομα και ότι κατάφεραν κάτι τόσο μεγάλο και σημαντικό!

Ευτυχία Σκάρα : Αυτό που μου έκανε εντύπωση ήταν ότι ήταν πολύ λίγα τα άτομα που πολέμησαν στο Μεσολόγγι, σε σχέση με τον εχθρό, υπήρχαν ελάχιστα όπλα και παρ'όλα αυτά δεν παραδόθηκαν .

Τιμή και δόξα

Εδώ είναι τα Αρκουδόρεμα

Εδώ το Λυμποβίσι

Της λευτεριάς ξημέρωμα

Μέσα στην άγρια φύση

Εδώ γεννήθη η λεβεντιά

Το τρομερό λιοντάρι

Μες στην βαθιά τη ρεματιά

Του γένους το καμάρι

Αυτός που δεν προσκύνησε

Τα τούρκικα φουσάτα

Πολέμησε και νίκησε

Και έστησε μπαϊράκια

Αυτόν τον έτρεμε η Τουρκιά

Τον παίνεσε και η δύση

Δεν κράτησε ποτέ φλουριά

Το σπίτι του να χτίσει

Μα ήλθε καιρός που φύτεψαν
Τύψεις και αναμνήσεις
Και συ ,ελεύθερε Έλληνα
Να 'ρθεις να προσκυνήσεις

Σε τούτο τ' άσπρο άγαλμα
Στης λευτεριάς τ' αλώνι
Του τόκαναν γι' αντάλλαγμα
Τον λεν ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Πλέχτε στεφάνια αμάραντα
Και βάλτε στον ανδριάντα
Και βρείτε λόγια αθάνατα

Τιμήσετε τον ΑΝΔΡΑ!

Ευτυχία Σκάρα

Νίκη Τομάζου: <https://www.sansimera.gr/articles/503>

ΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΣΤ2

